

Concordança

El conjunt *el que* apareix en la construcció *Aquest braçalet i el que jo et vaig regalar són iguals* no té el mateix valor que el que apareix en *Recordo molt bé el que em vas dir*. En el primer cas, entre els mots *el i que* hi ha el substantiu *braçalet* sobreentès: *el que jo et vaig regalar* vol dir *el braçalet que jo et vaig regalar*. En canvi, en el segon cas, el conjunt *el que* té un valor neutre, equivalent a *allò que* o *la cosa que*: amb el mateix significat hauríem pogut dir *Recordo molt bé allò que em vas dir*. Diem que l'oració subordinada *el que* (o *allò que*) *em vas dir* és una relativa substantiva, perquè fa l'ofici d'un substantiu. Només cal comparar la construcció precedent amb *Recordo molt bé les teves paraules*. Però si diem *Aquest argument és el que em va fer decidir*, el conjunt *el que* admet, de fet, dues anàlisis diferents: amb el substantiu *argument* sobreentès, això és, *l'argument que (em va fer decidir)*, i amb un valor neutre, és a dir, com l'equivalent de *allò que (em va fer decidir)*. Notem que si en lloc de *aquest argument* (del masculí) dèiem *aquesta raó* (del femení), aquestes dues possibilitats gramaticals ja no tindrien formulacions coincidents: *Aquesta raó és la que em va fer decidir* i *Aquesta raó és el que em va fer decidir*.

Generalment, en construccions d'aquest tipus, el significat real que es vol expressar (o l'únic possible) és el que correspon a la segona de les dues anàlisis que hem exposat. Si diem *El seu record és el que m'ajuda a viure*, és gairebé segur que cal interpretar *el que* no com l'equivalent de *el record que* sinó com el conjunt neutre equivalent a *allò que*. Però com que es pot esdevenir que aquests grups nominals que fan de subjecte del verb *ésser* revesteixin la forma del plural, i que, per tant, la forma d'aquest verb hi concordi en nombre, hi ha qui se sent induït, en aquests casos, com obligat per les normes de la concordança, a fer que l'oració de relatiu revesteixi també la forma del plural, i a dir, per exemple, *Aquests records són els que m'ajuden a viure*. Aquesta construcció és, sens dubte, ben correcta, si el que es vol dir és *...els records que m'ajuden a viure*. Però seria generalment més adequat de dir *Aquests records són el que m'ajuda a viure*, perquè el significat que seria més lògic d'expressar en aquest cas correspon a una formulació neutra: *...allò que m'ajuda a viure*. I ja fóra absurd de dir *Els diners són els que vol* per *Els diners són els que vol*.

Albert Jané